Vlaams Parlement

449 (2014-2015) – Nr. 3
ingediend op 28 januari 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Miranda Van Eetvelde

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Sven Gatz

Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019

verzendcode: CUL

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Tine Soens, Freya Van den Bossche;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:
449 (2014-2015) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering
– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

1. Toelichting door Seppe Dams 4
2. Toelichting door minister Sven Gatz 7
3. Tussenkomst van Tine Soens 8
4. Tussenkomst van Miranda Van Eetvelde 10
5. Tussenkomst van Caroline Bastiaens 12
6. Antwoorden van minister Sven Gatz 13
Gebruikte afkortingen 16
Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be

Op 8 oktober 2015 werd het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019 toegelicht in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media door Seppe Dams, beleidsmedewerker Jeugd bij het Departement CJSM. De bijhorende powerpointpresentatie is als bijlage terug te vinden op de dossierpagina van dit verslag op www.vlaamsparlement.be. De toelichting is opgenomen in dit verslag.

Over het JKP werd vervolgens op 22 oktober 2015 een hoorzitting georganiseerd door de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De kinderrechtencommissaris, vertegenwoordigers van de Vlaamse Jeugdraad, Uit De Marge en VVJ gaven hun visie op het JKP (*Parl.St*. Vl.Parl. 2014-15, nr. 449/2).

Op 14 januari 2016 besprak de Commissie het JKP met de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel. De bespreking wordt weergegeven in dit verslag.

1. Toelichting door Seppe Dams

Seppe Dams, beleidsmedewerker Jeugd bij het Departement CJSM, begint met een situering van het vierde JKP. Het doel van elk JKP is om de prioriteiten van de hele Vlaamse Regering met betrekking tot kinderen en jongeren in de samenleving samen te brengen met het oog op een samenhangend beleid. In de loop van de tijd werd dit decretaal geconcretiseerd tot vier maatschappelijke doelstellingen: het creëren van gelijke kansen, het borgen van brede ontwikkelingskansen, het creëren van fysieke en psychische ruimte, en het verhogen van de formele en informele betrokkenheid van kinderen en jongeren. Het plan moet ten laatste een jaar na het aantreden van de Vlaamse Regering klaar zijn. Verder schrijft het decreet de participatie voor van de jeugdsector, jeugd- en jeugdwerkorganisaties, lokale en provinciale besturen, de VGC en jeugddeskundigen.

Een uitgebreide evaluatie van de vroegere aanpak bracht een het gebrek aan echte prioriteiten aan het licht. Te veel ministers zetten acties op die al gepland waren. Zonder impact op de beleidsnota's gebeurt er weinig nieuws. Samenspraak daarover met de vorige minister leidde ertoe dat het werk aan het nieuwe plan eerder werd aangevat.

Het JKP is gebaseerd op een brede omgevingsanalyse, waarin participatieonderzoek, de JOP-monitor en andere onderzoeken bij elkaar werden gebracht. Op grond daarvan werden vijftig tot zestig uitdagingen geformuleerd. Hieruit werden tien prioriteiten geselecteerd tijdens een debat met jongeren, jeugdwerkers, maatschappelijke actoren en overheidsadministraties eind september 2013, dat nog voorafgegaan werd door een onlinebevraging. Vervolgens bepaalden verschillende werkgroepen de strategische doelstellingen, die na terugkoppeling werden verfijnd tot operationele doelstellingen en acties. Het resulterende doelstellingenkader werd in het voorjaar van 2014 bezorgd aan de studiediensten en vervolgens aan de nieuwe Vlaamse Regering. Na bespreking met minister Sven Gatz, werd het vrij vlot goedgekeurd, zij het dat op zijn vraag bijkomende doelstellingen werden geformuleerd binnen de bevoegdheden Werk en Cultuur. Na verdere uitwerking van het plan in het voorjaar van 2015, samen met administraties en kabinetten, werd het voorliggende plan in juli 2015 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Seppe Dams stelt de twaalf strategische doelstellingen voor. Hij zal uitgebreider ingaan op de doelstellingen die binnen de bevoegdheden van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media vallen. Bij elke doelstelling projecteert hij een dia met daarop de bijhorende slogan in klare jongerentaal.

De eerste strategische doelstelling luidt: ''In 2019 is het aandeel kinderen en jongeren dat in Vlaanderen in armoede leeft met 30 percent gedaald.''. De operationele doelstellingen werden geformuleerd in overleg met de collega's die het

Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opstelden. De spreker wijst op de bijzondere aandacht voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen en kinderen en jongeren met een beperking die wordt gevraagd door het VN-comité voor de rechten van het kind. Zowel financiële, culturele als sociale armoede worden belicht. Sensibilisering van de werkvelden over hun leefwereld is een belangrijk aspect.

De eerste operationele doelstelling betreft een adequate levensstandaard en valt voornamelijk onder de bevoegdheid van andere commissies. De tweede operationele doelstelling is dat elk kind of elke jongere kan kiezen voor een zinvolle vrijetijdsbesteding op eigen maat, met het oog op sociale ontplooiing en mentale ruimte. De spreker verwijst hierbij naar het Kinderrechtenverdrag. Belangrijk is een bruikbaar en voldoende divers aanbod, evenals bruggen bouwen tussen een universele en een doelgroepgerichte aanpak. Het doel is om de impact van armoede te verzachten.

De tweede strategische doelstelling luidt: ''In 2019 zorgt Vlaanderen voor een duurzame leefomgeving waar kinderen en jongeren actief aan bijdragen.''. Deze doelstelling speelt in op structurele maatregelen uitgaande van de overheid, bedrijven en kennisinstellingen maar ook op het individuele gedrag van kinderen en jongeren. Zowel het ecologische, het sociale, het mondiale als het economische aspect komen aan bod. Hij noemt de operationele doelstellingen over projecten van en/of voor jongeren en van lokale overheden om competenties van jongeren over duurzaam leven te vergroten, waarmee heel wat Vlaamse organisaties zoals Globelink aan de slag gaan, en over het belonen van ecologisch en het ontraden van niet-ecologisch gedrag.

De derde strategische doelstelling stelt dat Vlaanderen in 2019 ruimte en condities gecreëerd heeft om kinderen en jongeren, zonder onderscheid, volop jong te laten zijn, met respect voor ieders belang. Is er nog voldoende ruimte voor fouten, ruimte om te groeien, ruimte om samen met anderen jong te zijn, zowel met andere jongeren als met andere generaties? Ook hier verwijst de spreker naar het Kinderrechtenverdrag.

De eerste operationele doelstelling behelst het stimuleren van ontmoetingsmogelijkheden voor kinderen en jongeren onderling, en met de andere generaties uit de samenleving, met bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare situaties. De tweede zet de troeven van jong zijn voor de samenleving in de kijker. Van de acties noemt hij de Buitenspeeldag, de Dag van de Diversiteit en de Vlaamse Jeugdwerkconferentie. De derde snoeit, in samenspraak met kinderen en jongeren, in de reglementering die de creativiteit en het initiatief van kinderen en jongeren en hun organisaties belemmert.

De vierde strategische doelstelling luidt: ''Vlaanderen doet bijzondere inspanningen opdat alle kinderen en jongeren zich in 2019 autonoom, duurzaam en veilig kunnen verplaatsen.''. Dit betekent dat jongeren greep hebben op de verplaatsing, zelf keuzes kunnen maken over begeleiding, bestemming, afstand, route, tijdstip en vervoersmiddel. Het STOP-principe is een belangrijk uitgangspunt. Uiteraard gaat het hier om de versterking van de positie van de jonge weggebruiker.

De vijfde strategische doelstelling valt onder de bevoegdheid Onderwijs. In 2019 garandeert Vlaanderen alle kinderen en jongeren een leerloopbaan die aansluit bij hun talenten en die hen in staat stelt volwaardig te participeren aan de samenleving. Een volwaardig diploma bereidt jongeren voor op werk maar ook op leven in de samenleving, waarbij de spreker burgerschapsvorming en filosofie noemt.

De eerste operationele doelstelling is het stimuleren van de volledige ontwikkeling van kinderen en jongeren, met de nodige aandacht voor hun rol als burger in de samenleving. Het jeugdwerk is betrokken bij informeel leren via organisa-

ties die werken rond persoonlijke ontwikkeling, en die kinder- en mensenrechteneducatie en burgerschap promoten. De derde operationele doelstelling draait rond het mogelijk maken dat jongeren via flexibele trajecten en studiebewijzen doorstromen naar de arbeidsmarkt en/of het hoger onderwijs. Het betreft het valideren van de in het jeugdwerk verworven competenties.

De zesde strategische doelstelling valt ook onder de bevoegdheid Onderwijs en luidt: ''In 2019 zijn scholen in Vlaanderen stimulerende, meer inclusieve, open en ruime leerzones.''. De school moet een plek zijn die een verbinding maakt met haar buurt, waar leerlingen zich thuis voelen en waar men ook na de schooluren terechtkan. Daarbij komt ook het concept van de brede school aan bod. In de eerste operationele doelstelling blijft de Vlaamse overheid open en ruime leerzones op het vlak van onderwijs, jeugd, welzijn en sport, stimuleren in samenwerking met het lokale niveau.

De zevende strategische doelstelling valt onder de noemer participatie. In 2019 is Vlaanderen een omgeving waarin kinderen en jongeren mee vorm kunnen geven aan het beleid in alle aspecten en levensdomeinen die hen aanbelangen. De focus ligt op beleidsparticipatie, lokaal en dicht bij de jongeren. Deze doelstelling gaat vooral over de inspanningen die volwassenen (bestuurders, administraties, scholen, organisaties, ondernemingen) moeten doen.

De eerste operationele doelstelling is het versterken van de expertise van medewerkers bij overheden, voorzieningen en organisaties over participatie en hun participatieve basishouding, met extra aandacht voor de levensdomeinen welzijn, onderwijs en werk. Als actie vernoemt de spreker de Netwerkgroep Participatie. De tweede operationele doelstelling is het ontwikkelen, het stimuleren en het hanteren van strategieën, en voorziet in ruimte en middelen, opdat de beleidsparticipatie van groepen die nu moeilijk bereikt worden, verhoogt. In de derde stimuleert de Vlaamse overheid een verscheidenheid aan participatieve praktijken die leemtes in het huidige participatiebeleid wegwerken, bijvoorbeeld een burgerkabinet.

De achtste strategische doelstelling omvat doordacht ruimtegebruik als norm bij ruimtelijke ontwikkeling. Ook hier verwijst de spreker naar de kinderrechten en overloopt hij de operationele doelstellingen. De Vlaamse overheid motiveert eigenaars en gebruikers tot doordacht medegebruik van ruimte. Door in te zetten op het samen ontwikkelen en gebruiken van publieke ruimte vergroot de Vlaamse overheid het mede-eigenaarschap bij kinderen en jongeren, waarbij de spreker het project 'Ruimte delen is ruimte creëren' van De Ambrassade vernoemt. De Vlaamse overheid garandeert het naast elkaar bestaan van voldoende bestemde en onbestemde ruimte waarin iedereen zijn eigenheid kan bewaren.

De negende strategische doelstelling valt onder de bevoegdheid Welzijn. In 2019 voelen kinderen en jongeren zich goed in hun vel en kunnen ze aangeven wanneer het niet zo is. Ze weten waar ze terechtkunnen en worden passend geholpen. Het faciliteren van een ondersteuningsaanbod voor personen tot wie kinderen en jongeren zich richten met een vraag of een probleem, is cruciaal.

Daarop volgt strategische doelstelling tien. In 2019 is aangepast en comfortabel wonen verzekerd voor alle kinderen en jongeren. De vluchtelingenproblematiek toont nogmaals aan dat dit een belangrijke uitdaging is.

De elfde strategische doelstelling spreekt voor zich: ''In 2019 is de jeugdwerkloosheid betekenisvol gedaald.''.

De laatste strategische doelstelling valt onder het bevoegdheidsdomein Cultuur. In 2019 krijgen kinderen en jongeren meer en betere toeleiding naar cultuur, en meer en betere kansen op cultuurcreatie. De kansen betreffen dus zowel genieten

als creëren. De drie operationele doelstellingen zijn de volgende: meer kansen creëren op participatie aan cultuur en cultuureducatie, waarbij de spreker naast de bestaande participatie ook nieuwe stappen in buitenschoolse opvang vernoemt; werken aan de kwaliteit van de cultuureducatie, zowel in het onderwijs als in de vrije tijd en tot slot oog hebben voor cultuurcreatie en talentontwikkeling.

2. Toelichting door minister Sven Gatz

Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, brengt in herinnering dat het JKP een breed plan is, gebaseerd op een intensief participatief proces. Het plan is van start gegaan, en de evaluatie wordt besproken in de reflectiegroep Jeugd- en Kinderrechtenbeleid, waar de Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat deel van uitmaken.

Het JKP bevat horizontale doelstellingen en doelstellingen die rechtstreeks onder de bevoegdheid Jeugd vallen. De minister wil in zijn toelichting de focus verduidelijken van dit brede plan. Hij presenteert de zaken die prioritair aandacht zullen krijgen. Deze lijst is tot stand gekomen op basis van een oefening met de Vlaamse Jeugdraad. Een eerste tussentijds rapport zal bezorgd worden aan het Vlaams Parlement voor de zomer van 2017. De minister vindt de suggestie van de kinderrechtencommissaris om de doelstellingen van het JKP duidelijker op te nemen in de beleidsbrieven van de bevoegde ministers, zeker interessant.

De minister presenteert 23 concrete acties, op basis van de keuzes van de Vlaamse Jeugdraad. Hij sluit zich volledig aan bij deze lijst.

Wat betreft het lokale jeugdbeleid, zijn de volgende prioriteiten belangrijk voor de Vlaamse Jeugdraad:
- het behoud van het label Kindvriendelijke steden en gemeenten;
- de 1-meting, met name het onderzoek bij de lokale besturen of de monitoring;
- administratieve vereenvoudiging voor het jeugdwerk;
- het verminderen van de regeldruk, ook voor jongeren en hun verenigingen;
- middelen voor de projectoproep 'Preventie radicalisering', met het aantal goedgekeurde projecten als indicator. De minister wil ook de impact nagaan van de goedgekeurde projecten, die op 1 januari 2016 gestart zijn.

De minister volgt ook de prioriteit van de Vlaamse Jeugdraad, om het advies van de lokale jeugdraad verplicht te maken. Hij wil de regelgeving bekend maken, en zorgen voor de ondersteuning van jeugdraden en jeugddiensten.

Binnen het beleidsdomein Armoedebestrijding, presenteert hij twee prioriteiten, met name de afstemming van de hefbomen ter bevordering van de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede en de uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen. Dit laatste valt onder zijn controle. Het bereiken van de specifieke doelgroep valt onder de bevoegdheid Armoedebestrijding. De evaluatie van de UiTPAS kan gemaakt worden in het voorjaar van 2016. Dit valt samen met de opmaak van de overeenkomst met CultuurNet Vlaanderen vanaf 2017.

Met betrekking tot duurzaamheid, wil de minister de milieu-impact van het consumentengedrag verlagen. Hij wil inzetten op sensibilisering. Dit is de verantwoordelijkheid van de globale Vlaamse Regering.

Binnen de bevoegdheid Werk zijn het Jeugdgarantieplan en de versterking van het stelsel van duaal leren belangrijke prioriteiten.

De prioriteiten binnen de bevoegdheid Welzijn zijn:
– het bevorderen van de kwaliteit van de diagnostiek;
– het organiseren van een tijdige toegang tot de jeugdhulp door het uitbouwen en het bekendmaken van de brede instap, zodat er snellere toegang is tot betere hulp;
– het voorbereiden van het decreet op opvang en vrije tijd van schoolkinderen;
– de uitbouw van de Huizen van het Kind, in het kader van het lokale informatiebeleid.

Wat betreft de bevoegdheid Onderwijs, vraagt de Vlaamse Jeugdraad aandacht voor het geïntegreerde beleid omtrent EVC, ook binnen het jeugdwerk, en voor burgerschapsvorming als fundamenteel deel van het curriculum.

De minister noemt de Stadsmonitor als belangrijk instrument om de plek van jongeren en kinderen in de stad in kaart te brengen. Hiermee moet rekening worden gehouden bij stadsvernieuwingsprojecten. Binnen het thema 'ruimte', is ook de betrokkenheid van de jongerensector bij de totstandkoming van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een prioriteit.

Binnen de bevoegdheid Mobiliteit zijn de uitbouw en kwaliteitsverhoging van het fietsroutenetwerk en het realiseren van het speelweefsel belangrijk.

Tot slot moet er gewerkt worden aan een decretaal kader voor gemeenschappelijk wonen.

Hij vraagt aan de commissieleden om hun schouders te zetten onder deze lijst met prioriteiten, en ook in de andere commissies de bevoegde ministers hierover aan te spreken.

3. Tussenkomst van Tine Soens

Tine Soens vindt het JKP een ambitieus plan, gebaseerd op een groot voorafgaand participatief traject. Ze heeft de indruk dat de politieke vertaling van dat participatief traject echter is foutgelopen. Het JKP lijkt wel gekopieerd uit het regeerakkoord. De beleidsnota's en heel wat projecten en processen hebben geen enkele link met de operationele doelstellingen. Die operationele doelstellingen zijn onvoldoende om de strategische doelstellingen te verwezenlijken en het blijft op vele fronten ook symptoombestrijding. Volgens SARC is het JKP een samenraapsel en vormt het geen coherent geheel.

Bovendien werden gedragen voorstellen uit de werkgroepen soms niet opgepikt. De integratie van het Vlaamse Actieplan Kinderrechten in het JKP lijkt haar een maat voor niets. Er is wel een verwijzing naar kinderrechten en naar de slotbeschouwingen van de VN maar die hebben geen enkele link met de vermelde acties in het plan. Ook volgens het Kinderrechtencommissariaat ontbreekt de directe koppeling tussen jeugd en kinderrechten. Het VN-Kinderrechtencomité had in de laatste slotbeschouwingen een aanbeveling over hoe België het actieplan het beste aanpakt. Hoewel er naar de slotbeschouwingen wordt verwezen, ontbreken er belangrijke beleidspunten en -domeinen. Het JKP toont weinig ambitie in de uitbreiding en de verfijning van de bestaande kinderrechtenmonitor. Ook de andere kinderrechteninstrumenten, met uitzondering van de JoKER, worden niet vermeld in het JKP.

Tine Soens wil binnen de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, samen met de minister, het proces evalueren. Ze is voorstander van een breed participatief project, maar als ze de vertaling ervan in het JKP bekijkt, vraagt ze zich af waarom al die jongeren de moeite hebben gedaan om deel te nemen aan het participatieve project. Er werden geen middelen aan dit plan gekoppeld, evenmin als outputindicatoren die vooruitgang en schendingen van kinderrechten blootleggen.

Het zal dan ook aan de commissie zijn om stelselmatig na te gaan hoe het JKP wordt uitgevoerd.

Uit de hoorzitting met de Vlaamse Jeugdraad, de Kinderrechtencommissaris, VVJ en Uit De Marge bleek dat de Vlaamse Jeugdraad geen adviesvraag voor dit JKP gekregen heeft, terwijl dit nochtans decretaal verplicht is. Ze stelt de vraag waarom het advies van de Vlaamse Jeugdraad niet gevraagd werd.

Structurele armoedebestrijding vergt volgens de Vlaamse Jeugdraad krachtige beleidsinitiatieven vanuit verschillende beleidsdomeinen, in het bijzonder Wonen, Werk, Onderwijs en Welzijn. Een transversale focus wordt hier echter niet gelegd. De specifieke acties in het JKP hebben te weinig aandacht voor de context van armoede en pakken de oorzaken niet aan. Het JKP wil zich extra focussen op twee bijzondere doelgroepen, namelijk niet-begeleide minderjarige vluchtelingen en kinderen met een beperking. Onder het hoofdstuk armoede vindt het lid hiervoor geen enkele actie terug. Het Kinderrechtencommissariaat vraagt specifieke aandacht voor kinderen van woonwagenbewoners, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en kinderen met een migratieachtergrond.

Er is nood aan ondersteuning voor de werkingen rond maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Dit ontbreekt in het JKP. De middelen voor experimenteel jeugdwerk worden aangehaald, maar die zijn uiteraard voor iets anders bedoeld.

Het JKP focust op het lokale jeugdbeleid. Na de inkanteling van de sectorale subsidies voor Jeugd in het Gemeentefonds heeft de minister nog maar weinig in handen om dat lokale beleid in lijn te brengen met het JKP. Tine Soens citeert uit de operationele doelstelling 1.2 van het JKP: ''Het jeugdwerk ondersteuning geven voor het ontwikkelen van zijn structuren, werkmethodes en communicatiekanalen, en hen de kans geven zich voortdurend te verbeteren, zodat er meer jongeren worden bereikt, en dan vooral jongeren die sociaal buitengesloten zouden raken.''. Ze vindt dit absoluut nodig. Het ontbreekt volgens haar echter aan extra aandacht en middelen. De ondersteuning van de gemeentebesturen diende door VVJ begin dit jaar teruggeschroefd te worden. Ze heeft vragen en twijfels over wat er zal gebeuren met de provinciale ondersteuning. Net zoals het Kinderrechtencommissariaat pleit ze voor garanties om te vermijden dat waardevolle werkingen verdwijnen of moeten afslanken. Een goede monitoring van de effecten is nodig zodat er tijdig bijgestuurd kan worden.

De Vlaamse Jeugdraad vraagt om actief betrokken te worden bij de totstandkoming van het decreet over kinderopvang. Ze vraagt of de minister hierover zal waken.

In het JKP wordt er gesteld dat de Vlaamse Regering werk wil maken van ontmoeting tussen jongeren, met de hulp van jeugdorganisaties. Om dit mogelijk te maken, moet er extra geïnvesteerd worden. Tine Soens blijft bezorgd over de toekomst van het lokale jeugdwerk. Ze kijkt uit naar de resultaten van de monitoring. Ze vraagt blijvende aandacht om het jeugdbeleid niet tot kinderen te beperken, maar ook jongeren, ook die ouder dan achttien jaar, de nodige aandacht te geven.

De operationele doelstelling 3.1 luidt: ''Vlaanderen wenst ruimte en condities te creëren voor kinderen en jongeren zodat ze volop jong kunnen zijn, zonder onderscheid en met respect voor ieders belang.''. Dit klinkt beloftevol, maar ze mist concrete acties om de doelstelling waar te maken. Het is niet duidelijk wat de minister verstaat onder termen als jong zijn, of kind zijn. Vanuit het kinderrechtenperspectief worden kinderen en jongeren als medeburgers beschouwd. Het is noodzakelijk dat kinderen worden beschermd, dat er voorzieningen zijn die kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling en dat kinderen kunnen participeren aan het maatschappelijke leven.

Voor Tine Soens is het beleid van de minister over diversiteit niet duidelijk. Een Dag van de Diversiteit is volgens haar enkel nuttig als sluitstuk van een beleid.

Het is goed dat de aanpak van de regulitis in het jeugdwerk opgenomen is in het JKP. Bij de bespreking van de beleidsbrief heeft het lid reeds vermeld dat ze een extra onderzoek niet nuttig vindt. De brochure van de Ambrassade werd vorig jaar al opgemaakt. Het is volgens haar nu tijd om de problemen aan te pakken.

Het is positief dat de lokale jeugdraden decretaal verankerd blijven. Om ze effectief ook te gebruiken zoals bedoeld, blijft daarnaast ook ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid nodig. Ze is erg benieuwd naar het project Transformerz dat VVJ uitrolt en naar de ideeën die daaruit zullen voortvloeien.

Het Kinderrechtencommissariaat stelde dat er te weinig aandacht wordt besteed aan participatie als doelstelling en dat er acties ontbreken om kinderrechteneducatie structureel uit te bouwen. Dat is een discussie voor de Commissie voor Onderwijs, waar het debat rond de eindtermen woedt, maar eigenlijk moet er ook breder aandacht zijn voor kinderrechteneducatie.

Net zoals de Vlaamse Jeugdraad en SARC stelt Tine Soens zich vragen bij het Burgerkabinet over jeugd. Eigenlijk bestaat dit al onder de vorm van de Vlaamse Jeugdraad. Ze vraagt hoe de relatie tussen beide in de toekomst vorm zal krijgen. Over het hoofdstuk over ruimte voor jongeren in het JKP was de Vlaamse Jeugdraad redelijk vernietigend. De strategische doelstelling is niet ambitieus ingevuld en het ontbreekt aan verschillende quick wins. Er zitten geen resultaatsverbintenissen in en de outputindicatoren ontbreken.

Het JKP bevat geen initiatieven voor de bredere openstelling van bos en natuur voor kinderen en jongeren. Ze vraagt of de minister van plan is om vanuit zijn bevoegdheid initiatieven te nemen.

Het welbevinden van kinderen en jongeren is uiteraard een belangrijk aandachtspunt, maar er ontbreken toch enkele initiatieven in sommige beleidsdomeinen.

Over de doelstellingen betreffende de bevoegdheden Mobiliteit, Onderwijs, Wonen en Werk zal ze in de bevoegde commissies vragen stellen.

4. Tussenkomst van Miranda Van Eetvelde

Miranda Van Eetvelde is tevreden dat de commissie een hoorzitting georganiseerd heeft over het JKP. Dit heeft de leden de kans geboden om samen met de sprekers te reflecteren over de sterke punten van het plan en een aantal bekommernissen te bespreken.

De commentaren en adviezen geformuleerd tijdens de hoorzitting waren kwaliteitsvol en onderbouwd. Er was geen eenduidigheid in de adviezen. De ene spreker vond het een breed en ambitieus plan, de andere spreker stelde dat er prioriteiten nodig zijn. Een spreker vond de integratie van het Jeugdbeleidsplan en het Vlaams Actieplan Kinderrechten een stap voorwaarts, een andere spreker vond dit een maat voor niets. Het toont aan dat er verschillende inzichten naar voren werden gebracht.

Ze deelt de bemerking dat de actiepunten in het JKP meer moeten zijn dan een inventaris van de plannen uit de beleidsbrieven. Er werd ook gesteld dat de operationele doelstellingen onvoldoende zijn om de strategische doelstellingen te realiseren. Ze vraagt de visie van de minister op deze stellingname. Ze vindt het cruciaal dat de minister waakzaam blijft betreffende de initiatieven die in andere

beleidsdomeinen genomen worden ten aanzien van jeugd en het jeugdwerk. Ook de commissie moet hierin haar rol spelen.

Een aantal actoren stelt zich vragen bij het instrument van het JKP. In hoeverre is deze werkwijze nog relevant? Dringt zich geen evaluatie op van de manier waarop Vlaanderen een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid opbouwt? Door een spreker werd bijvoorbeeld geopperd om werk te maken van een meerjarenplan, met doelstellingen en acties over de jaren heen. Ze vraagt naar de visie van de minister op deze standpunten. Neemt hij dit aspect mee in de evaluatie van het decreet Jeugd- en Kinderrechtenbeleid?

Wat armoedebestrijding betreft, somt het JKP een aantal initiatieven op die de financiële drempel voor vrijetijdsbesteding moeten verlagen. Tijdens de hoorzitting werd de aanbeveling geformuleerd om te zorgen voor een betere afstemming van verschillende beleidsinstrumenten die de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede moeten bevorderen en om te zorgen dat deze instrumenten gebruiksvriendelijk zijn voor het jeugdwerk. Miranda Van Eetvelde verwijst hier naar de UiTPAS. In welke mate zal de minister rekening houden met deze aanbeveling?

Ook in het hoofdstuk over armoede, leest de spreker dat er werk wordt gemaakt van een decreet over opvang en vrije tijd van schoolgaande kinderen. Ze stelt dat waakzaamheid geboden is om de eigenheid van het jeugdwerk te bewaren. Ze weet dat de minister deze bekommernis deelt.

De N-VA-fractie staat achter het voornemen om bij stadsvernieuwingsprojecten rekening te houden met kinderen en jongeren. De publieke ruimte hoeft niet enkel op volwassenen, maar zeker ook op kinderen en jongeren, afgestemd te worden. Mede daarom is het wenselijk om naast het aantal vierkante meter speel- en jeugdruimte, ook te bespreken of hieraan kwaliteitsindicatoren kunnen worden gekoppeld.

Miranda Van Eetvelde gaat verder in op de oproep van de Vlaamse Jeugdraad om campagnedagen te beperken, en om een beleid te voeren om het probleem aan te pakken. Ze verwijst naar de Dag van de Diversiteit, het label 'Kindvriendelijke steden en gemeenten' en de Buitenspeeldag. Ze vindt, naast een ankerpunt met een campagnedag om een thema of onderwerp extra onder de aandacht te brengen, structurele beleidsaandacht en -visie cruciaal om bepaalde thema's zoals 'buitenspelen' en 'diversiteit in het jeugdwerk' aan te pakken.

Het valt haar op dat het domein Media weinig aan bod komt in het JKP, uitgezonderd de passages over de VRT en het Kenniscentrum Mediawijsheid. Ze vindt dit opmerkelijk, vermits de minister ook bevoegd is voor Media, en omdat de traditionele en de nieuwe, sociale media een ontzettend belangrijke rol spelen in het leven van kinderen en jongeren. Ze worden er elk moment van de dag mee geconfronteerd. Ze wil met deze opmerking geen afbreuk doen aan de initiatieven die de minister neemt ten aanzien van kinderen en jongeren.

De Vlaamse Jeugdraad vraagt om de JoKER's gemakkelijk consulteerbaar te maken. Ze zijn uiteraard openbaar wanneer ze ingediend worden bij het Vlaams Parlement, maar er ligt nog werk op de plank om deze JoKER's te ontsluiten voor een breed publiek. Ze zou de periodieke publicatie van JoKER's een waardevolle piste vinden. In welke mate heeft de minister hierin reeds stappen ondernomen?

De minister heeft de ambitie om prioritair in te zetten op administratieve vereenvoudiging en het inperken van de regeldruk. Vlaanderen moet hierin het voortouw nemen. Het zou volgens haar goed zijn dat de minister daarin een toonaangevende rol speelt. Er werd reeds belangrijk werk geleverd door het Agentschap Informatie Vlaanderen en de Ambrassade.

Er moet ingezet worden op een preventief pestbeleid in de scholen. Naast pesten op school, is ook cyberpesten een aandachtspunt. Deze problematiek komt weinig aan bod in het JKP. Ze vindt dit opmerkelijk, vermits de minister en de andere leden van de Vlaamse Regering toch beleidsaandacht willen schenken aan dit probleem. Welke acties zal de minister hierin ondernemen?

Ook binnen de bevoegdheid Onderwijs, leest de spreker in het JKP dat er vanuit infrastructureel oogpunt verschillende pistes onderzocht worden om schoolgebouwen open te stellen voor derden. Dit ligt volledig in de lijn van het regeerakkoord. Het openstellen van schoolgebouwen kan deel uitmaken van het debat over de bivakplaatsen of over de infrastructuur voor jeugdverenigingen en -bewegingen. De samenwerking tussen scholen, jeugdverenigingen en jeugddiensten vormt een belangrijke driehoek.

Miranda Van Eetvelde is tevreden dat de minister bij de opmaak van Vlaamse regelgeving overleg zal plegen met de betrokken stakeholders, in verschillende fasen, naast de formele adviesvraag aan de Vlaamse Jeugdraad. De open en constructieve relatie moet worden gehandhaafd. Dit vergroot het draagvlak en het wederzijdse vertrouwen. Daarnaast mag de adviesvraag aan de Vlaamse Jeugdraad niet uit het oog verloren worden.

De strategische doelstelling 8 uit het JKP luidt: ‘‘In 2019 is doordacht medegebruik de norm bij ruimtelijke ontwikkeling.’’. De N-VA-fractie sluit zich aan bij de bemerking dat deze doelstelling ambitieuzer mag worden ingevuld. Ze mist onder deze doelstelling de openstelling van bos en natuur voor kinderen en jongeren. Streven naar toegankelijk groen, in stedelijk en landelijk gebied, is nochtans een zeer duidelijke ambitie van het regeerakkoord.

5. Tussenkomst van Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens feliciteert de Vlaamse Regering met het vierde JKP. Ze weet dat de minister het decreet Jeugd- en Kinderrechtenbeleid dit najaar zal evalueren. Dit lijkt voor de CD&V-fractie het uitgelezen moment om de methodiek en de doelstellingen van het JKP tegen het licht te houden. Ook het instrument van de JoKER is aan evaluatie toe. Tijdens de hoorzitting werden elementen aangebracht die aantonen dat het instrument van het JKP geëvalueerd moet worden. Volgens de Vlaamse Jeugdraad blijkt de integratie van het Vlaams Actieplan Kinderrechten in het JKP een maat voor niets en ook de kinderrechtencommissaris heeft een aantal kritieken geuit. Het is nodig om de doelstellingen duidelijker te formuleren.

De Vlaamse Jeugdraad werd intensief betrokken bij het voorbereidende proces. Toch heeft de CD&V-fractie begrip voor zijn bekommernis over de vraag of de doelstellingen die het plan beoogt, wel gehaald kunnen worden. De Vlaamse Jeugdraad uitte ook de kritiek dat hij zich niet altijd kan herkennen in de doelstellingen en de acties van het JKP.

Het plan bevat bovendien weinig nieuwe initiatieven. De Vlaamse Jeugdraad noemde het een minimalistische oefening. Het is in tegenspraak met de oorspronkelijke doelstelling van het JKP. Een JKP hoort geen inventaris te zijn van de beleidsplannen die de sectoraal bevoegde ministers willen nemen. Maar door het proces deze keer zo te organiseren dat de geselecteerde acties uit dit JKP ook werden opgenomen in de beleidsnota’s van de ministers, gaat de CD&V-fractie ervan uit dat de slaagkansen van dit JKP misschien wel hoger liggen dan bij de voorgaande plannen.

Ze weet dat de minister reliëf wil aanbrengen in dit JKP omdat niet alle acties even prioritair zijn, en vraagt hem met aandrang om ook de Vlaamse Jeugdraad hierbij

te betrekken zodat deze keuze voldoende gedragen wordt in de jeugdsector. De suggesties die ze hierover hebben gedaan, lijken haar zeer waardevol.

De minister heeft feedback gegeven op de adviezen van de Vlaamse Jeugdraad. Ze hoopt dat de minister in 2016 de dialoog met deze raad zal versterken, en ook de al dan niet verplichte adviezen zal vragen.

Tijdens de vorige legislatuur werd het Jongerenpact 2020 afgesloten met tien doelstellingen en daaraan gekoppelde acties. Ze vraagt hoe het JKP zich verhoudt tot het Jongerenpact.

Het JKP bevat veel mooie doelstellingen, maar de acties en indicatoren die eraan gekoppeld zijn, lijken onvoldoende om de doelstellingen te halen tegen 2019. Hoe wil de minister er op toezien dat de doelstellingen wel degelijk gehaald worden en op welke manier wil hij bijsturen waar nodig?

Ze vraagt ook de mening van de minister over de suggesties van het Kinderrechtencommissariaat, om acties te voeren die het label Kindvriendelijke steden en gemeenten versterken, en om de Stadsmonitor uit te breiden naar alle steden en gemeenten.

Er is geen budget gekoppeld aan dit plan. Hoe zal de minister ervoor zorgen dat de vakministers hun verantwoordelijkheid opnemen? Ze betreurt dat de bespreking van het JKP in de vakcommissies van het Vlaams Parlement tot nu toe beperkt is gebleven.

Ze formuleert een aantal concrete bedenkingen bij de voorgestelde acties en doelstellingen, binnen de bevoegdheden van de minister.

De UiTPAS is een nuttig instrument en een groot succes. Bij de evaluatie moet men rekening houden met de kritiek van de Vlaamse Jeugdraad, dat dit instrument niet helemaal op maat van jeugdverenigingen is gemaakt.

De CD&V-fractie heeft al vaker bezorgdheden geuit over de overheveling van de werkingen voor kansarme jongeren naar de lokale besturen ingevolge de inkanteling van het lokale jeugdbeleid in het globale lokale beleid. Deze werkingen staan bovendien ook onder druk door de besparing op het federale niveau. Hoe zal de minister dit verder aanpakken?

De regeldruk moet verder worden bestreden, onder meer bij het organiseren van kampen en fuiven maar ook bij de toepassing van de regelgeving met betrekking tot de geluidsnormen.

6. Antwoorden van minister Sven Gatz

Sven Gatz maakt duidelijk dat hij noch optimistisch, noch pessimistisch gestemd is over het JKP. Hij vindt het een zeer waardevol plan. Het werd zeer grondig door de administratie en op basis van inspraak van de verschillende actoren voorbereid in een lang traject. Deze aanpak biedt een groot voordeel, maar het resultaat is een breed en veelomvattend geheel. Dit betekent ook niet dat alle aspecten in het plan opgenomen zijn. Het topic 'media en jongeren' is relevant, maar werd niet meegenomen als resultaat van de afweging binnen het voorafgaande proces. De minister stelt voor om dit thema aan bod te laten komen bij de bespreking van de beheersovereenkomst met de VRT.

Er is een link tussen het JKP en kinderrechten, maar het JKP is niet het plan zoals bijvoorbeeld enkel de kinderrechtencommissaris dit zou schrijven. Het JKP is een document op basis van een brede inspraak, en heeft dan ook een bredere focus.

Het JKP is in uitvoering. Dat er overlap is met de beleidsnota's, vindt de minister de beste garantie dat het JKP kan worden gerealiseerd.

De minister gaat aan de slag met het breed gedragen plan. In de zomer van 2017 zal er een evaluatie plaatsvinden. Over de gepresenteerde lijst met de 23 prioriteiten, gesuggereerd door de Vlaamse Jeugdraad, en gesteund door hemzelf, zou de minister een rapportage om de zes maanden willen doen. Een derde vorm van tussentijdse evaluatie is mogelijk bij de parlementaire bespreking van de beleidsbrieven van de betrokken ministers in de vakcommissies.

Op 22 mei 2015 werd de Vlaamse Jeugdraad om advies gevraagd. Daarnaast heeft de raad deelgenomen aan het voorbereidende proces. De betrokkenheid is zeer groot.

De minister is betrokken geweest bij de opmaak van de conceptnota Kinderopvang, die valt onder de bevoegdheid van minister Jo Vandeurzen.

Hij zal de komende maanden werk maken van de aanpak van de regulitis, en ook hiervoor een lijst van prioriteiten opstellen.

De invulling van het beleid rond jongeren en diversiteit is nog niet duidelijk. De minister wil het voorbereidende traject opstarten, aan de hand van het Burgerkabinet, en samen met de Vlaamse Jeugdraad en andere betrokken actoren, in het voorjaar van 2016.

De vraag naar openstelling van bos en natuur, zal aan bod komen in de bespreking van het Masterplan Bivakplaatsen. De scholen zijn hier niet in betrokken.

De vraag werd gesteld hoe de minister zal waken over de realisatie van de doelstellingen. Hij meent dat, mede aan de hand van de lijst van 23 prioriteiten, de doelstellingen zo concreet geformuleerd zijn dat ze goed kunnen getoetst worden. Hij zal ook de nodige stappen zetten om een aantal elementen van het JKP op te nemen in de beleidsbrieven van de ministers, zoals de kinderrechtencommissaris had gesuggereerd.

De tussentijdse evaluatie van de UiTPAS zal in het voorjaar door CultuurNet Vlaanderen worden voorgesteld. Dan kan de bespreking plaatsvinden van de conclusies die men kan trekken op basis van de paar jaren ervaring, meer specifiek ook rond het bereiken van groepen in armoede.

De minister meent dat campagnedagen zich niet beperken tot het zichtbare momentum van een dag. Er is altijd een voor- en een natraject, en er zijn steeds elementen die opgenomen worden in het beleid. Campagnedagen blijven zeer geschikt voor de sensibilisering van het grote publiek.

De minister kondigt een gemeenschappelijke nota van de Vlaamse Regering aan over pesten, vanuit de departementen Onderwijs, Jeugd, Welzijn en Sport.

De minister is de coördinerende minister van het JKP, en hij heeft overleg met de betrokken vakministers. Binnen het kader van het JKP spoort hij zijn collega's op een positieve manier aan. Voor de diepte van de bespreking van het JKP in de andere vakcommissies zijn de parlementsleden zelf verantwoordelijk.

Tot slot bevestigt de minister dat hij te gepasten tijde de evaluatie van de concrete prioriteiten die hij gepresenteerd heeft, zal bezorgen aan de commissie, en ter beschikking staat voor de bespreking.

Bart CARON,
voorzitter

Miranda VAN EETVELDE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
EVC	erkenning van verworven competenties
JKP	Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
JoKER	jongeren- en kindeffectrapport
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
STOP	Stappen, Trappen (fiets), Openbaar vervoer en Personenwagens
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VN	Verenigde Naties
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VVJ	Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten